НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 52-654-04-67
Дата 17 / 07 2026 г.

18
11

ЧРЕЗ

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

МИХАЕЛА ДОЦОВА

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И

ФИНАНСИ

КОНСТАНТИН ПРОДАНОВ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79 от ПОДНС внасям аргументирани предложения за изменение и допълнение на приетия на първо гласуване законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г. № 52-602-01-19, внесен от Министерския съвет на 01.07.2026 година, както следва:

1. В член 16, в част II "РАЗХОДИ":
   1.1. се добавя нов ред 1.2.2.4. Научен институт „Западни покрайнини" със сумата от 51,1 хил. евро, съответно в ред 1.2.2. „Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел се увеличава със същата сума, за сметка на намаление на средствата за издръжка по бюджета на Министерството на образованието и науката;
   1.2. сумата се увеличава с 21 100 хил. евро целево за повишаване на стипендиите на учениците и на студентите за сметка на разходи за издръжка и/или капиталови разходи, планирани в централния бюджет;
2. Пар. 13 и пар.14 от ПЗР да отпаднат;

Мотиви: по т. 1.1. – Научният институт „Западни покрайнини" обединява известни български учени, провежда и публикува научни изследвания, защитава и подпомага каузата на българите в Република Сърбия, събира,

съхранява и систематизира документи за живота и културата на българите от Западните покрайнини, организира редица събития (изложби, концерти, семинари, филми, сбирки) и публикува документи с цел за опазване на историческата памет и истина за етническата и културната принадлежност на българите в Западните покрайнини. Всичко това ни дава основание да твърдим, че институтът, макар и юридическо лице с нестопанска цел, изпълнява държавна и обществена задача, много повече от други организации, финансирани от бюджета, което ни дава основание да поискаме субсидия от държавния бюджет за организацията.

По т. 1.2. – редица разходи в системата на образованието следва да се увеличат, но ако трябва да изведем един-единствен приоритет, то това са стипендиите на учениците и студентите. Предлагаме сумата за увеличението да се планира по бюджета на Министерството на образованието и науката, като в последствие с компенсирана промяна по реда на Закона за публични финанси същите се разпределят и по бюджетните взаимоотношения с общините, по бюджетите на държавните училища към МОН, МК и ММС и по трансферите за държавните висши училища, съобразно решение и на МОН за тяхното разпределение и промяна в съответните нормативни актове.

По т. 2 – изследванията на обществената възвръщаемост на публичните разходи показват, че разходите за образование и наука са тези с дългосрочно най-висока рентабилност и значение за развитието и просперитета на една държава. От друга страна бюджетната практика и история показват, че при планирането и изпълнението на бюджета е най-лесно именно те да бъдат намалени (номинално и реално като процент от БВП). Проблем е и фактът, че инвестициите в образование и наука са политически нерентабилни – ефектите са нематериални и надхвърлят хоризонта на един политически мандат. Именно това са причините двете разпоредби да съществуват в Закона за предучилищното и училищното образование и в Закона за висшето образование. Те имат за цел защитят ефикасността на бюджетната политика и финансирането на сектора образование и да ги предпазят от дефицит на държавническо мислене и чиновническо планиране на бюджета.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Вълчев

Йорданка Фандъкова

Десислава Танева